

Inhoud

Woord vooraf

Inhoud

Algemene bibliografie

EERSTE DEEL

De bronnen van verbintenissen

Titel III - Verbintenissen uit oneigenlijke contracten

Inleiding 1

Hoofdstuk 1. Zaakwaarneming 3

Afdeling 1. Begripsbepaling 5

Afdeling 2. Toepassingsvoorwaarden 6

§ 1. Inzicht om andermans belang te behartigen 6

§ 2. Vrijwillige tussenkomst 7

§ 3. Nuttige tussenkomst 9

§ 4. Geen verzet van de meester van de zaak 10

§ 5. Geen vrijgevigheid van de zaakwaarnemer 11

Afdeling 3. *Gevolgen* 12

§ 1. Verbintenissen van de zaakwaarnemer 12

§ 2. Verbintenissen van de meester van de zaak 13

Hoofdstuk 2. Onverschuldigde betaling 15

Afdeling 1. *Begripsbepaling* 17

Afdeling 2. *Toepassingsvoorwaarden* 18

§ 1. Betaling 18

§ 2. Onverschuldigd karakter van de betaling 18

A. OBJECTIEF ONVERSCHULDIGDE BETALING: AFWEZIGHEID
VAN SCHULD OF OORZAAK 19

B. SUBJECTIEF ONVERSCHULDIGDE BETALING 19

§ 3. Geen bijkomende toepassingsvoorwaarden 20

A. DWALING VAN DE *SOLVENS*? 20

B. AFWEZIGHEID VAN FOUT VAN DE *SOLVENS*? 21

**Afdeling 3. *Gevolgen en omvang van de
restitutieverbintenis*** 22

§ 1. Verplichtingen van de *accipiens*: restitutie 22

A. RESTITUTIEVERBINTENIS 22

B. UITZONDERING OP RESTITUTIEVERBINTENIS 23

**§ 2. Verplichting van de *solvens*: terugbetaling
kosten** 23

§ 3. Verjaring 24

Afdeling 4. *Bijzondere wetsbepalingen* 25

**Hoofdstuk 3. Ongerechtvaardigde
verrijking** 26

Afdeling 1. *Begripsbepaling* 28

Afdeling 2. *Toepassingsvoorwaarden* 29

§ 1. Een verrijking 29

§ 2. Een verarming 29

**§ 3. Een oorzakelijk verband tussen verrijking en
verarming** 29

**§ 4. Het ontbreken van een juridische
rechtvaardiging** 30

§ 5. Subsidiariteit 32

**Afdeling 3. *Gevolgen en omvang van de
restitutieverbintenis*** 34

Titel IV - Buitencontractuele aansprakelijkheid 37

Hoofdstuk 1. De gronden van aansprakelijkheid: feiten die tot aansprakelijkheid leiden 38

Afdeling 1. Inleidende begrippen 45

§ 1. Foutaansprakelijkheid, foutloze aansprakelijkheid en andere vergoedingssystemen 45

A. FOUTAANSPRAKELIJKHEID EN FOUTLOZE AANSPRAKELIJKHEID 45

B. ANDERE VERGOEDINGSSYSTEMEN 47

§ 2. Persoonlijke en kwalitatieve aansprakelijkheid 50

Afdeling 2. Persoonlijke aansprakelijkheid voor eigen daad 53

§ 1. Beginsel 53

§ 2. Definitie van de fout 53

A. VOORAF: TWEE BESTANDDELEN VAN DE FOUT 53

B. SCHENDING VAN EEN SPECIFIEKE RECHTSNORM 54

C. SCHENDING VAN DE ALGEMENE ZORGVULDIGHEIDSNORM 56

§ 3. Gronden van uitsluiting van aansprakelijkheid voor fout 64

A. OVERMACHT 64

B. SPECIFIEKE GRONDEN VAN UITSLUITING VAN AANSPRAKELIJKHEID 66

§ 4. Minderjarigen en personen met een geestesstoornis 67

A. INLEIDING 67

B. MINDERJARIGEN 68

C. PERSONEN MET EEN GEESTESSTOORNIS 71

§ 5. Rechtspersonen 72

§ 6. Gedeeltelijke immuniteiten 73

A. INLEIDING 73

B. WERKNEMERS 74

C. OVERHEIDSPERSONEEL 75

D. VRIJWILLIGERS 75

E. STAGIAIRS 76

F. MAGISTRATEN 76

§ 7. Bedingen over aansprakelijkheid 77

Afdeling 3. *Kwalitatieve aansprakelijkheid* 79

§ 1. Aansprakelijkheid voor andere personen/ andermans daad 79

A. GEEN ALGEMEEN BEGINSEL VAN AANSPRAKELIJKHEID VOOR ANDERMANS DAAD 79

B. AANSPRAKELIJKHEID VAN TITULARISSEN VAN HET GEZAG OVER DE PERSOON VAN MINDERJARIGEN 80

1. DE RECHTSGROND: ARTIKEL 6.12 BW 80
2. WIE IS AANSPRAKELIJK? 80
3. VOOR WIE IS MEN AANSPRAKELIJK? 81
4. WANNEER IS MEN AANSPRAKELIJK? 82
5. FOUTLOZE AANSPRAKELIJKHEID < 16 JAAR / WETTELIJK
WEERLEGBAAR VERMOEDEN VAN FOUT EN OORZAKELIJK
VERBAND > 16 JAAR 82
6. SAMENLOOP MET ANDERE AANSPRAKELIJKHEIDS-
GRONDEN 88

C. AANSPRAKELIJKHEID VAN PERSONEN BELAST MET HET TOEZICHT OP ANDEREN 89

1. DE RECHTSGROND: ARTIKEL 6.13 BW 89
2. WIE IS AANSPRAKELIJK? 89
3. VOOR WIE IS MEN AANSPRAKELIJK? 92
4. WANNEER IS MEN AANSPRAKELIJK? 92
5. WETTELIJK WEERLEGBAAR VERMOEDEN VAN FOUT EN
OORZAKELIJK VERBAND 94
6. SAMENLOOP MET ANDERE AANSPRAKELIJKHEIDS-
GRONDEN 95

D. AANSPRAKELIJKHEID VAN AANSTELLERS 96

1. DE RECHTSGROND: ARTIKEL 6.14 BW 96
2. WIE IS AANSPRAKELIJK VOOR WIE? 96
3. WANNEER IS MEN AANSPRAKELIJK? 98
 - a. Band van aanstelling 98
 - b. Fout of ander tot aansprakelijkheid leidend feit 100
 - c. Schade aan derden veroorzaakt 100
 - d. Tijdens en naar aanleiding van de uitoefening van zijn
functie 101
4. FOUTLOZE AANSPRAKELIJKHEID 102
5. SAMENLOOP MET ANDERE AANSPRAKELIJKHEIDSGRONDEN 102

E. AANSPRAKELIJKHEID VAN RECHTSPERSONEN VOOR HUN BESTUURSORGANEN EN DE LEDEN ERVAN 103

1. DE RECHTSGROND: ARTIKEL 6.15 BW 103
2. WIE IS AANSPRAKELIJK? 103

- 3. VOOR WIE IS MEN AANSPRAKELIJK? 103
- 4. WANNEER IS MEN AANSPRAKELIJK? 104
- 5. FOUTLOZE AANSPRAKELIJKHEID 105
- 6. SAMENLOOP MET ANDERE AANSPRAKELIJKHEIDS-GRONDEN 105

§ 2. Aansprakelijkheid voor zaken en dieren 106

A. AANSPRAKELIJKHEID VOOR GEBREKKIGE ZAKEN 106

- 1. DE RECHTSGROND: ARTIKEL 6.16 BW 106
- 2. WIE IS AANSPRAKELIJK? 106
- 3. WAARVOOR IS MEN AANSPRAKELIJK? 108
- 4. WANNEER IS MEN AANSPRAKELIJK? 110
 - a. Een kenmerk van de zaak 110
 - b. Het kenmerk moet ervoor zorgen dat de zaak niet de veiligheid beidt die men gerechtigd is te verwachten 112
 - c. Het gebrek moet schade aan derden veroorzaken 116

5. FOUTLOZE AANSPRAKELIJKHEID 116

B. AANSPRAKELIJKHEID VOOR DIEREN 118

- 1. DE RECHTSGROND: ARTIKEL 6.17 BW 118
- 2. WIE IS AANSPRAKELIJK? 118
- 3. WAARVOOR IS MEN AANSPRAKELIJK? 120
- 4. WANNEER IS MEN AANSPRAKELIJK? 121
- 5. FOUTLOZE AANSPRAKELIJKHEID 121

Hoofdstuk 2. Schade en schadeloosstelling 123

Inleiding 128

Afdeling 1. Begrip schade 129

Afdeling 2. Voorwaarden 132

§ 1. Aantasting van een belang 132

§ 2. Een rechtmatig belang 133

§ 3. Zekere schade 134

§ 4. Een persoonlijk belang 137

Afdeling 3. Soorten schade 140

§ 1. Patrimoniale en extrapatrimoniale schade 140

§ 2. Rechtstreekse en onrechtstreekse schade 141

Afdeling 4. Schadeloosstelling 142

§ 1. Begrip, basisregels en doelstelling 142

§ 2. Vormen van schadeloosstelling 144

§ 3. Raming van de schade 145

Hoofdstuk 3. Oorzakelijk verband 147

Inleiding 150

Afdeling 1. Basisregels en correcties 151

§ 1. De CSQN-test 151

§ 2. De equivalentieleer 154

Afdeling 2. Pluraliteit van oorzaken 158

§ 1. Probleemstelling 158

§ 2. Combinatie van een fout van de schadeverwekker en een fout van derde(n) 159

§ 3. Combinatie van een fout van de schadeverwekker met een eigen fout van de benadeelde 161

§ 4. Combinatie van een fout van de schadeverwekker met niet-foutief gedrag van de benadeelde 164

§ 5. Combinatie van een fout van de schadeverwekker met overmacht 166

§ 6. Combinatie van een fout van de schadeverwekker en voorbeschiktheid van de benadeelde 167

§ 7. Combinatie van een fout van de schadeverwekker en een zelfstandige juridische oorzaak 168

Afdeling 3. Causale onzekerheid - proportionele aansprakelijkheid 172

§ 1. Onzekerheid over het causale karakter van de fout - verlies van een kans 172

§ 2. Onzekerheid over de identiteit van de aansprakelijke - alternatieve aansprakelijkheid 174

Hoofdstuk 4. De aansprakelijkheidsregimes 178

Afdeling 1. Begripsafbakening 181

§ 1. De soorten aansprakelijkheid 181

A. TWEE SOORTEN BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID 181

1. CONTRACTUELE EN BUITENCONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID 181

2. BELANGRIJKSTE VERSCHILLEN TUSSEN BEIDE REGIMES 183

B. STRAFRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID 185

§ 2. De begrippen samenloop en co-existentie 186

A. SAMENLOOP OF CUMUL VAN AANSPRAKELIJKHEDEN 186

B. CO-EXISTENTIE VAN AANSPRAKELIJKHEDEN 186

Afdeling 2. Samenloop van contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid 187

§ 1. Probleemstelling 187

§ 2. Het laatste standpunt van het Hof van Cassatie onder het oud Burgerlijk Wetboek 189

§ 3. De voorgeschiedenis: een evolutie in drie periodes 191

A. PERIODE VOORAFGAAND AAN HET STUWADOORSARREST: GEEN SAMENLOOPVERBOD 191

B. PERIODE VANAF HET STUWADOORSARREST: EEN RELATIEF
SAMENLOOPVERBOD 192

C. PERIODE VANAF HET ARREST-TIERCÉ FRANCO BELGE: EEN
(NOG MEER) RELATIEF SAMENLOOPVERBOD? 195

§ 4. Boek 6: een relatieve samenloop 199

A. BASISREGEL 200

B. UITZONDERINGEN 200

C. CORRECTIE: TEGENWERPELIJKHEID VAN
VERWEERMIDDELEN 201

D. UITZONDERINGEN OP DE CORRECTIE 202

Afdeling 3. Co-existentie van contractuele en buitencontractuele aansprakelijk- heid 204

§ 1. Actieve co-existentie of co-existentie in hoofde van de eiser 204

A. PROBLEEMSTELLING EN BASISCONFIGURATIE 204

B. DE *QUASI*-IMMUNITEIT VAN DE UITVOERINGSAGENT
ONDER HET OUD BURGERLIJK WETBOEK 204

C. BOEK 6: BUITENCONTRACTUELE AANSPRAKELIJKHEID VAN
DE HULPPERSOON 207

§ 2. Passieve co-existentie of co-existentie in hoofde van de aangesprokene 209